

Paltan ilmastolinjaus 2025

Palveluajat mahdollistavat hiilineutraalin Suomen 2035

Palveluajojen työnantajat Palta on sitoutunut uudistamaan EU:n ja Suomen ilmastopolitiikkaa siten, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Tämä on välttämätöntä ja kiireellistä, sillä ilmasto lämpenee hälyttävällä vauhdilla.

Palta edistää kestävästä kasvusta vauhdittavaa ja ilmastomuutosta hillitsevää lainsäädäntöä ja tukee sekä kannustaa jäseniään kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden asettamisessa. Palta tukee tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä. EU:n ilmastotoimet on rakennettava siten, että koko unioni saavuttaa hiilineutraaliuden viimeistään 2050 mennessä.

Yksityisten palvelujen merkitys Suomen kansantaloudelle kasvaa jatkuvasti. Vuonna 2023 ne muodostivat 43 % kokonaistuotannosta. Yli miljoona ihmistä työskentelee Suomessa palveluajaloilla, ja viennin arvosta palvelut muodostavat kolmanneksen. Palvelujen kasvu ja aineeton arvonluonti ovat ilmaston näkökulmasta kestäväällä pohjalla; useimmilla palveluiden päätoimialoista arvonlisä CO₂-tonnia kohden on moninkertainen Suomen koko talouden keskiarvoon nähden. Palvelut ovatkin ratkaiseva osa kestävästä kasvusta sekä Suomessa että kansainvälisesti.

Palvelualat mahdollistavat hiilineutraalin Suomen 2035

Palveluiden hiilikädenjälki, eli kyky vähentää muiden toimijoiden päästöjä, on merkittävä. Palveluvaltaistuminen ja kiertotalous, jossa omistamisen sijasta käytetään palveluita, vahvistavat kestäväää kasvua entisestään. Palvelualoilla tuotetaan ratkaisuja, joiden avulla eri toimialat saavuttavat merkittäviä päästövähennyksiä, kuten myös Paltan julkaisema [Palvelualojen ilmastotiekartta \(2024\)](#) osoittaa. Ilmastokestävien palveluiden kehittäminen luo niin työtä kuin uutta vientiä Suomelle.

Ilmastonmuutoksen lisäksi myös luontokato etenee huolestuttavaa vauhtia, ja toimet biodiversiteetin edistämiseksi ovat erittäin tärkeitä. [Palvelualojen biodiversiteettiselvitys \(2024\)](#) toi esille suuren kirjon eri palvelualojen luontoriippuvuuksissa, vaikutuksissa ja mahdollisissa toimenpiteissä. Palveluilla on myös potentiaalia luoda luontokädenjälkeä eli pienentää palvelujen käyttäjien luontovaikutuksia. Tarve osaamiselle ja laajemmalle tietoisuudelle on kuitenkin suuri.

Tässä ilmastolinjauksessa esitetään Paltan ratkaisut ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Yksityiskohtaisemmat kannat löytyvät Paltan antamista [lausunnoista](#). Tiedot Paltan vaikuttamistoimista löytyvät puolestaan [avoimuusrekisteristä](#).

Paltan ilmastoteesit – ratkaisumme ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi

Paltan ilmastoteesit – ratkaisumme ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi

1. Tehdään kansainvälisiä päätöksiä – ilmasto on globaali

- Kansainvälisillä ja EU-tason päätöksillä on merkittävä rooli sekä ilmastotavoitteiden asettamisessa että vähähiilisiin ratkaisuihin kannustavan toimintaympäristön rakentamisessa.

2. Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

- Liikenteen päästöjen vähentäminen on avainasemassa päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen on edistettävä vähäpäästöistä ja päästötöntä liikennettä siten, että kansallinen visio hiilettömästä liikenteestä saavutetaan vuoteen 2045 mennessä.

3. Valjastetaan digitalisaatio ja innovaatiot ilmastohaasteen ratkaisijoiksi

- Digitalisaatio ja innovaatiot ovat keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja uusien päästövähennyksiin tähtävien palveluratkaisujen mahdollistajana.

4. Turvataan kohtuuhintaisen ja puhtaan sähkön saatavuus

- Vähäpäästöisen sähkön avulla rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa. Turvataan sähkön kohtuullinen hinta myös palvelualoille ja valjastetaan kuluttajat osaksi modernia sähköjärjestelmää.

Ratkaisu 1: Tehdään kansainvälisiä ilmastopäätöksiä – ilmasto on globaali

Kansainvälisillä ja EU-tason päätöksillä on merkittävä rooli sekä ilmastotavoitteiden asettamisessa että vähähiilisiin ratkaisuihin kannustavan toimintaympäristön rakentamisessa.

Selkeät lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet luovat ennustettavan toimintaympäristön uusille investoinneille, yritysten toiminnalle ja kestäväälle kasvulle.

Ratkaisu 1: Tehdään kansainvälisiä ilmastopäätöksiä – ilmasto on globaali

Kansainvälisellä tasolla

- EU:n ja Suomen on edistettävä Pariisin sopimuksen tehokasta toimeenpanoa sekä hiilidioksidipäästöjen hinnoittelua myös maailmanlaajuisesti. Yhteiset, globaalit pelisäännöt ovat paras tapa varmistaa tasapuoliset kilpailuedellytykset eurooppalaisille yrityksille.

EU-tasolla

- Ennustettavan toimintaympäristön takaamiseksi EU:n on säädettävä viivyttämättä keskeisin lainsäädäntökehikko, ml. toimintasuunnitelma puhtaaseen siirtymään tarvittavien investointien kiihdyttämiseksi, jolla vuodelle 2040 asetettava päästövähennystavoite saavutetaan. Lisäksi on varmistettava, että vuodelle 2030 asetetut tavoitteet saavutetaan.
- EU:n tulee lakkauttaa taakanjakosektori ja siihen liittyvät jäsenmaakohtaiset velvoitteet vuodesta 2031 alkaen, jotta päästöjen vähentäminen tapahtuu kustannustehokkaasti koko EU:n tasolla. Suuri osa taakanjakosektoriin nykyisin kuuluvista päästöistä, esimerkiksi liikenne, tulee vuodesta 2027 alkaen kuulumaan EU-laajuisen polttoaineiden jakelijoiden päästökauppaan (ETS2).
- Päästövähennyksiä toteutettaessa on sallittavat erilaiset joustot niin EU-tasolla kuin kansainvälisesti. Joustoille tarvitaan selkeät, ympäristöintegriteetin varmistavat pelisäännöt.

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Liikenteen päästöjen vähentäminen on avainasemassa Suomen päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen on edistettävä vähäpäästöistä ja päästötöntä liikennettä siten, että kansallinen visio hiilettömästä liikenteestä saavutetaan vuoteen 2045 mennessä mm. kokonaisliikennejärjestelmää kehittäen. Sijainnin, välimatkojen ja ilmaston takia liikenne ja logistiikka ovat Suomelle vielä ratkaisevampia kuin kilpailijoillemme.

Liikenteen ja logistiikan puhdas siirtymä on pidemmän päälle edellytys toimialan kestäväälle ja kannattavalle liiketoiminnalle, mutta siirtymävaiheessa siitä aiheutuu alalle merkittäviä lisäkustannuksia. Päästötön sähkö ja uusiutuvat polttoaineet ovat keskeisiä mahdollistajia toimialan puhtaalle siirtymälle, ja siksi niiden toimitusvarmuuden on oltava korkea ja hinnan ja verotuksen kilpailukykyisiä.

[Liikenne- ja logistiikka-alan vähähiilisyystiekartassa](#) kuvatuin toimin on mahdollista saavuttaa Suomessa liikenteelle asetetut päästövähennystavoitteet ja turvata samalla toimialan kilpailukykyä.

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Yleinen toimintaympäristö:

- Liikenteen ilmasto- ja ympäristövelvoitteiden tulee olla globaalissa kilpailussa toimiville yrityksille tasapuolisia. Suomen tulee vaikuttaa vahvasti globaalien päästövähennyskeinojen kehittämiseen ja käyttöönottoon lento- ja meriliikenteessä.
- Ilmastopolitiikasta johtuvaa liikennesektoriin kohdistuvaa kustannuspainetta tulee tasata siten, että muut taakanjakosektoriin kuuluvat alat osallistuvat päästövähennysten toteuttamiseen nykyistä vahvemmin ja vuodesta 2031 alkaen taakanjakosektorista luovutaan kokonaan.
- Elinkeinoelämän logistiikkaketjun kokonaismaksurasite on Suomessa korkealla tasolla keskeisiin kilpailijamaihin verrattuna. Myös päästöjä vähennettäessä yritysten liikenteeseen ja logistiikkaan kohdistuvien verojen ja maksujen sekä valtion tukimekanismien yhdistelmän tulee olla kilpailukykyinen.
- Tieliikenteen polttoaineiden hintaa korottavat politiikkatoimet, esimerkiksi EU-laajuinen polttoaineiden jakelijoiden päästökauppa, ovat hyväksyttävissä päästötavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavissa määrin. Edellytyksenä on kuitenkin se, että valtio kompensoi lisäkulut täysimääräisesti liikenteen puhdasta siirtymää edistävillä tukimekanismeilla.
- Edistetään sähköpolttoaineiden tuotannon mahdollistavien ekosysteemien syntymistä Suomeen osana suomalaisen vetytalouden kehittämistä.

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Liikenteen päästökauppa:

- Valtion tulee käyttää lento-, meri- ja tieliikenteeltä saatavat päästöoikeuksien huutokauppatulot täysimääräisesti tukemaan kyseisten alojen puhdasta siirtymää.
- EU:n tulee lento- ja meriliikenteen osalta vahvistaa vaikuttamistaan ICAO:ssa ja IMO:ssa, jotta päästövähennystoimet saadaan globaalisti tasaveroisiksi ja vaikuttavammiksi sekä toimintaedellytykset tasapuolisiksi.
- EU:ssa meriliikenteen päästökauppaa koskevaan direktiiviin tulee lisätä pysyvä helpotus jäävahvisteisille aluksille, jotta Suomen elinkeinoelämän kilpailuasetelma ei vääristy talviolosuhteiden vuoksi.
- Lentoliikenteen päästökauppaa ei tule laajentaa koskemaan Euroopan talousalueen ulkopuolelle suuntautuvia tai sieltä saapuvia lentoja. Laajennus saattaisi siirtää liikenteen solmukohtia Euroopan ulkopuolelle ja heikentää eurooppalaisten toimijoiden kilpailukykyä.

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Ajoneuvokannan uusiminen ja kuljetusmuodot:

- Kannustetaan kuluttajia vähäpäästöisten autojen hankintaan auto- ja ajoneuvoverotuksella nykyistä voimakkaammin. Lisäksi henkilöautojen verotuksessa on siirryttävä pidemmällä aikavälillä hankinnasta ja omistamisesta käytön verotukseen.
- Vauhditetaan vähäpäästöisen liikenteen edistymistä säilyttämällä voimassa yritysten päästöttömien työsuhdeautojen hankintoja koskeva riittävän suuruinen verohelpotus.
- Raideliikenteen merkitystä tulee korostaa ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, sillä se on vähäpäästöisempää ja energiatehokkaampaa kuin muut liikennemuodot. Rataverkon sähköistäminen ja tavaraliikenteen täsmäinvestoinnit edistävät siirtymää vähähiiliseen raideliikenteeseen.

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Tieliikenteen polttoaineiden hinta ja tarvittava infrastruktuuri:

- Raskaassa tieliikenteessä verotus perustuu jo polttoaineverotuksen kautta pitkälti käyttöön, ja kannusteet tehostamiselle löytyvät liiketoiminnasta. Raskaan liikenteen kilpailukykyä tulee turvata ottamalla ammattidiesel käyttöön täysimääräisenä ja kompensoida polttoaineiden hintaa korottavien uusien toimien kustannukset tukemalla vastaavalla summalla liikenteen puhdasta siirtymää.
- Vaihtoehtoisten polttoaineiden valtakunnallisen jakeluverkon ja sähköautojen latausverkoston rakentamista tulee tukea ja edistää vahvasti valtion toimesta. Pääpainon tulee olla raskaassa liikenteessä ja henkilöautojen osalta paikoissa, joihin infrastruktuuria ei rakenneta markkinaehtoisesti.

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Vaikeasti sähköistettävien liikennemuotojen käyttövoimat:

- Ilmastotavoitteet kasvattavat tarvetta kehittyneille biopolttoaineille ja sähköpolttoaineille niissä liikennemuodoissa, joissa päästöjä on vaikea vähentää keskipitkällä aikavälillä riittävästi esimerkiksi sähköistämällä. Tällaisia liikennemuotoja ovat erityisesti lentoliikenne, meriliikenne, raskas ja osin keskiraskas maantieliikenne sekä raideliikenne niillä rataosuuksilla, joita ei ole kansantaloudellisesti järkevä sähköistää.
- Valtion tulee osaltaan huolehtia siitä, että saatavilla on riittävästi puhtaita ja hinnaltaan kilpailukykyisiä polttoaineita. Tärkeä keino on tukea sähköpolttoaineiden tuotannon mahdollistavien ekosysteemien syntymistä Suomeen osana suomalaisen vetytalouden kehittämistä
- Kestävien biopolttoaineiden raaka-ainepohja on rajallinen ja sähköpolttoaineiden valmistus tulee kasvattamaan Euroopan sähkönkulutusta valtavasti tulevina vuosikymmeninä. Siksi kestävien biopolttoaineiden ja sähköpolttoaineiden käyttöä tulee priorisoida vaikeasti sähköistettäville liikennemuodoille soveltuvien kannusteiden tai muutoin etusijaa tarjoamalla.
- Vaikeasti sähköistettävien liikennemuotojen päästövähennyksissä ei tule lukkiutua vain yhteen energiamuotoon, sillä teknologioiden kehitykseen liittyy vielä epävarmuuksia. Siirtymää fossiilisesta energiasta puhtaampiin ratkaisuihin tulee edistää usealla rintamalla (mm. sähköpolttoaineet, sähköistyminen ja vety).

Ratkaisu 2: Vauhditetaan vähäpäästöistä liikennettä ja logistiikkaa

Uudet ratkaisut:

- Digitaaliset ratkaisut ja uudet liiketoimintamallit tarjoavat useita tehostamismahdollisuuksia liikenne- ja logistiikkasektorilla. Esimerkiksi digitaaliset reititysratkaisut ja tekoälyavusteinen ajotavan palaute parantavat energiatehokkuutta, ja sähköiset rahtikirjat ja muu digitaalinen tieto tehostavat toimitusketjujen sujuvuutta ja seuranta.
- Digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa tulee edistää esimerkiksi soveltuvilla kannusteilla ja informaatio-ohjauksella.
- Kuljetuskapasiteetin vapaaehtoisen yhteiskäytön mahdollisuuksia tulee selvittää.
- Logistiikkadatan markkinaehtoista avaamista tulee jatkaa sektorin erityispiirteet ja liikesalaisuuksien suoja huomioiden.

Ratkaisu 3: Valjastetaan digitalisaatio ja innovaatiot ilmastohaasteen ratkaisijoiksi

Palvelualoilla tuotetaan ratkaisuja, joiden avulla voidaan saavuttaa merkittäviä päästövähennyksiä eri toimialoilla. [Palvelualojen ilmastokatsauksen \(2022\)](#) mukaan noin kolmannes tutkituista palveluyrityksistä tarjoaa asiakkaiden kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä ratkaisuja, ja kasvuodotukset ovat kovat.

Erityisen tärkeä merkitys on innovaatioilla, digitaalisilla palveluilla, digitaalisten ratkaisujen käytöllä osana muuta palvelusuoritetta ja uusilla liiketoimintamalleilla. [Palvelualojen ilmastotiekartassa \(2024\)](#) arvioitiin, että digitaaliset ratkaisut tuovat yli 90 prosenttia palvelualojen hiilikädenjäljestä, eli palvelujen muilla toimialoilla aikaansaamista päästövähennyksistä. Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään laajasti eri palvelualoilla.

Ratkaisu 3: Valjastetaan digitalisaatio ja innovaatiot ilmasto- haasteen ratkaisijoiksi

Yleiset periaatteet:

- Palveluiden ja digitalisaation tarjoamia ilmastoratkaisuja tulee ottaa laajemmin käyttöön eri toimialoilla, ja tätä on edistettävä esimerkiksi kysyntää luovilla politiikkatoimilla, soveltuvilla investointikannustimilla ja informaatio-ohjauksella.
- Digitaaliset ratkaisut mahdollistavat kiertotalouden vaatiman alusta- ja jakamistalouden
- kehityksen ja luovat sen käyttöjärjestelmän yhdessä avoimen datan kanssa.
- Parannetaan kuljetusalan pk-yritysten ja kuljetusasiakkaiden valmiuksia vastaanottaa ja välittää toimitusketjuun liittyviä tietoja digitaalisesti yleisiin standardeihin perustuen.
- Digitaalisten ratkaisujen energiatehokkuuteen tulee kiinnittää huomiota, ja asia on erityisen tärkeä niissä käyttökohteissa, joiden sähkönkulutus on suuri. Informaatio-ohjauksella ja osaamisen kasvattamisella on tärkeä merkitys edistettäessä digitaalisten ratkaisujen energiatehokkuutta.

Digitalisaation ja innovaatioiden edistäminen

- TKI-rahoitusta ilmastonmuutoksen torjuntaan on lisättävä pitkäjänteisesti esimerkiksi kiertotaloutta ja digitalisaatiota vauhdittaen.
- Suomen on aktiivisesti panostettava puhtaan teknologian ratkaisujen vientiin ja kansainvälistymiseen ja laadittava kokonaisvaltainen palveluviennin lippulaivaohjelma.
- Suomen tulee panostaa yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten väliseen tki-yhteistyöhön niin Suomessa kuin myös kansainvälisesti.
- Julkisen sektorin tulee luoda kysyntää uusille kestäville palveluille ja teknologioille. Erityisesti vahvoilla julkishallinnollisilla aloilla voidaan lisätä uusien palveluiden ja ekosysteemien kasvua julkisen sektorin toimesta. Julkisten hankintojen kautta voidaan tarjota referenssikohteita ilmastoystävällisille palveluille.
- Palvelusektorin, ml. liikenne ja logistiikka, tuottavuuden kasvu ja päästöjen vähentäminen perustuu teknologian tehokkaaseen hyödyntämiseen ja käyttöönottoon. Otetaan käyttöön verokannustin, jolla yritys voi tehdä lisäverovähennyksen investoinneistaan teknologiaan.

Ratkaisu 4: Turvataan kohtuuhintaisen ja puhtaan sähkön saatavuus

Energiatehokkuuden parantuminen ja fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopuminen vähentävät päästöjä merkittävästi, mutta samalla kasvaa sähkön kulutus. Tuuli- ja aurinkovoiman tuotantokapasiteetti kasvaa nopeasti, ja samalla lisääntyy tarve sähköjärjestelmän tasapainotukselle.

Puhtaan sähkön saatavuudella ja hinnalla on suuri merkitys monille palvelualueille. Esimerkiksi esittäviä taiteita tukevilla toiminnoilla, johon kuuluu suuria konsertti- ja teatterisaleja, sähkölajujen osuus liikevaihdosta on suurempi kuin useimmilla energiantensiivisen teollisuuden aloilla. Informaatio- ja viestintäalan sähkönkulutuksessa korostuvat datakeskukset, liikenne- ja logistiikka-alalla puolestaan kasvavassa määrin sähköiset ajoneuvot ja epäsuorasti sähköpolttoaineiden valmistus.

Ratkaisu 4: Turvataan kohtuuhintaisen ja puhtaan sähkön saatavuus

Yleinen toimintaympäristö:

- Palveluyritysten sähkövero tulee laskea EU:n minimitasolle, jotta Suomi olisi kilpailukykyinen sijoittumispaikka digitalisoituvassa ja kestäväen kehityksen palveluyhteiskunnassa ja jotta sähköistyvä liikenne- ja logistiikka-ala säilyy kilpailukykyisenä.
- Varmistetaan datakeskusinvestointien sijoittuminen Suomeen. Lähtökohdat tälle ovat otolliset esimerkiksi kylmän ilmaston ja kattavan kaukolämpöverkon vuoksi.
- Valjastetaan kuluttajat osaksi pudasta sähköjärjestelmää ja hyödynnetään samalla palveluyritysten tarjoamat mahdollisuudet. Edistetään sähkön pientuotantoa, kulutusjoustoja ja pienen mittakaavan akkuja esimerkiksi tietoisuuden kasvattamisella sekä vahvistamalla kotitalousvähennystä.

Lisätiedot:

Mikko Paloneva

Asiantuntija, elinkeinopolitiikka

mikko.paloneva@palta.fi

+358 45 102 0160